

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ В ТУРИЗМІ

Викладач: к.е.н., доц. Дугієнко Наталя Олександрівна

Кафедра: міжнародної економіки, природних ресурсів та економіки міжнародного туризму, V корпус. ЗНУ, ауд. 119

E-mail: dugienkonata@ukr.net

Телефон: (061) 228-76-29 (кафедра), 228-76-13 (деканат)

Інші засоби зв'язку: Moodle (форум курсу, приватні повідомлення)

Освітня програма, рівень вищої освіти		Міжнародна економіка бакалавр					
Статус дисципліни		Дисципліна вільного вибору студента в межах спеціальності					
Кредити ECTS	5	Навч. рік	2022-2023	Рік навчання	4	Тижні	10
Кількість годин	150	Кількість змістових модулів¹		8		Лекційні заняття –20 Практичні заняття –20 Самостійна робота – 110	
Вид контролю	екзамен						
Посилання на курс в Moodle		https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=3034					
Консультації:		Щосереди, 12.55-14.15 або за домовленістю чи ел. поштою					

ОПИС КУРСУ

Метою курсу «Зовнішньоекономічна діяльність в туризмі» є формування у майбутніх фахівців комплексу знань і необхідних практичних навичок у сфері міжнародного туризму як складової сучасної зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД). Дисципліна «Зовнішньоекономічна діяльність в туризмі» розрахована на 1 семестр і основними завданнями її викладання є: дати студентам глибоке уявлення про історичні аспекти розвитку туризму на планеті, основні чинники розвитку і методи вивчення цього виду господарської діяльності; пояснити принципи законодавчого забезпечення і багаторівневого регулювання, організацію та управління туристичним бізнесом у світовому і національному масштабі; дати студентам наукове розуміння особливостей формування та спрямування міжнародних туристичних потоків, а також їх значення для розвитку національної економіки; показати реальні перспективи розвитку туризму в світі та в Україні; навчити студентів використовувати здобуті знання у своїй практичній діяльності, що пов'язана з туристичним бізнесом

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У разі успішного завершення курсу студент зможє:

Відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародна економіка» у результаті вивчення дисципліни студент повинен набути таких результатів і компетентностей:

Загальні (ЗК) та спеціальні (СК) компетентності	Програмні результати навчання
ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування	ПРН-09 Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

¹ 1 змістовий модуль = 15 годин (0,5 кредита ECTS)

<p>теорій та методів економічної науки.</p> <p>ЗК-03 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>СК-07 Здатність застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів</p> <p>СК-10 Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.</p> <p>СК-13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.</p> <p>СК-16 Здатність аналізувати інформацію про новітні явища і процеси міжнародної економічної системи та обґрунтовувати стратегії діяльності її суб'єктів з урахуванням міжнародного економічного права та глобальних економічних, екологічних та соціальних викликів.</p> <p>СК-17. Здатність до аналітичної роботи щодо напрямів розвитку форм міжнародної економічної діяльності, прогнозування змін кон'юнктури галузевих ринків та укладання зовнішньоторговельних угод в умовах сталого розвитку економіки.</p>	<p>ПРН-10 Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники, які характеризують результативність їх діяльності.</p> <p>ПРН-13 Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.</p> <p>ПРН-26 Демонструвати навички аналізу інформації про новітні явища і процеси міжнародної економічної системи та обґрунтовування стратегій діяльності її суб'єктів з урахуванням міжнародного економічного права та глобальних економічних, екологічних та соціальних викликів</p> <p>ПРН-27 Вміти виконувати аналітичну роботу щодо напрямів розвитку форм міжнародної економічної діяльності, прогнозувати зміни кон'юнктури галузевих ринків та організувати функціональне забезпечення зовнішньоторговельних угод в умовах сталого розвитку економіки.</p>
---	---

ОСНОВНІ НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Презентації лекцій, плани практичних занять, методичні рекомендації до виконання індивідуальних дослідницьких завдань розміщені на платформі Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=3034>

КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ

Поточні контрольні заходи:

Поточний контроль передбачає такі *теоретичні* завдання:

- Усне опитування і обговорення джерел наукової і професійної літератури в галузі корпоративного менеджменту (статті, презентації, тези, підручники).
- Короткі тести/контрольні роботи за пройденим матеріалом.

Поточний контроль передбачає такі *практичні* завдання:

- Обґрунтування ситуаційних завдань.
- Презентація власних досліджень.

Підсумкові контрольні заходи:

Теоретичний підсумковий контроль (max 20 балів) – усна відповідь на екзамені, яка передбачає розгорнуте висвітлення двох питань (max 12 балів), визначення категорій (3 категорії по 1 балу кожна, всього – 3 бала), тести (10 тестів по 0,5 бала за кожну правильну відповідь, всього – 5 балів). Перелік питань див. на сторінці курсу у Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=3034>

Захист індивідуального завдання (max 20 балів). Індивідуальне завдання з «Зовнішньоекономічна діяльність в туризмі» передбачає підготовку доповіді та презентації щодо

аналізу галузі міжнародного туризму як складової сучасної зовнішньоекономічної діяльності за темою, обраною студентом за власним бажанням. захист відбувається на практичному занятті. 3 методичними рекомендаціями і вимогами до виконання індивідуального завдання можна ознайомитись на сторінці курсу у Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=3034>

Контрольний захід		Термін виконання	% від загальної оцінки
Поточний контроль (max 60%)			
Змістовий модуль 1	Опитування	Тиждень 1	2
	Робота на практичному занятті (виконання ситуаційних завдань)	Тиждень 1	3
Змістовий модуль 2	Опитування	Тиждень 2-3	4
	Робота на практичному занятті (виконання ситуаційних завдань)	Тиждень 2-3	6
Змістовий модуль 3	Опитування	Тиждень 4	2
	Робота на практичному занятті (виконання ситуаційних завдань)	Тиждень 4	3
Змістовий модуль 4	Опитування, тестування	Тиждень 5	7
	Робота на практичному занятті (виконання ситуаційних завдань)	Тиждень 5	3
Змістовий модуль 5	Опитування	Тиждень 6	2
	Робота на практичному занятті (виконання ситуаційних завдань)	Тиждень 6	3
Змістовий модуль 6	Опитування	Тиждень 7-8	4
	Робота на практичному занятті (виконання ситуаційних завдань)	Тиждень 7-8	6
Змістовий модуль 7	Опитування	Тиждень 9	2
	Робота на практичному занятті (виконання ситуаційних завдань)	Тиждень 9	3
Змістовий модуль 8	Опитування, тестування	Тиждень 10	7
	Робота на практичному занятті (виконання ситуаційних завдань)	Тиждень 10	3
Підсумковий контроль (max 40%)			
Екзамен			20
Захист індивідуального завдання			20
Разом			100%

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

РОЗКЛАД КУРСУ ЗА ТЕМАМИ І КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Тиждень і вид заняття	Тема заняття	Контрольний захід	Кількість балів
Змістовий модуль 1 Міжнародний туризм як об'єкт дослідження			
Тиждень 1 Лекція 1 Семинар 1	Міжнародний туризм як об'єкт дослідження	Опитування за темою, робота на практичному занятті (виконання ситуаційних завдань)	5
Змістовий модуль 2 Нормативно-правове регулювання та економічні засади міжнародного туризму			
Тиждень 2 Лекція 2 Семинар 2	Нормативно-правове регулювання міжнародного туризму	Опитування за темою, робота на практичному занятті (виконання ситуаційних завдань)	5
Тиждень 3 Лекція 3 Семинар 3	Сутність та економічні засади міжнародного туризму в контексті сучасної глобалізації	Опитування за темою, робота на практичному занятті (виконання ситуаційних завдань)	5
Змістовий модуль 3 Статистика міжнародного туризму			
Тиждень 4 Лекція 4 Семинар 4	Статистика міжнародного туризму	Опитування за темою, робота на практичному занятті (виконання ситуаційних завдань)	5
Змістовий модуль 4 Основи економіки міжнародного туризму			
Тиждень 5 Лекція 5 Семинар 5	Основи економіки міжнародного туризму	Опитування за темою, робота на практичному занятті (виконання ситуаційних завдань)	5
		Тестування в СЕЗН ЗНУ (за змістовими модулями 1-4)	5
Змістовий модуль 5 Ринок міжнародного туризму			
Тиждень 6 Лекція 6 Семинар 6	Ринок міжнародного туризму	Опитування за темою, робота на практичному занятті (виконання ситуаційних завдань)	5
Змістовий модуль 6 Туристичні потреби та туристичний попит. Географія міжнародного туризму			
Тиждень 7 Лекція 7 Семинар 7	Туристичні потреби та туристичний попит	Опитування за темою, робота на практичному занятті (виконання ситуаційних завдань)	5
Тиждень 8 Лекція 8 Семинар 8	Географія міжнародного туризму	Опитування за темою, робота на практичному занятті (виконання ситуаційних завдань)	5
Змістовий модуль 7 Пропозиція світового туристичного ринку			
Тиждень 9 Лекція 9 Семинар 9	Пропозиція світового туристичного ринку	Опитування за темою, робота на практичному занятті (виконання ситуаційних завдань)	5
Змістовий модуль 8 Туристичний потенціал України			
Тиждень 10 Лекція 10 Семинар 10	Туристичний потенціал України	Опитування за темою, робота на практичному занятті (виконання ситуаційних завдань) Тестування в СЕЗН ЗНУ (за змістовими модулями 5-8)	5 5

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА

Основна:

1. Дахно І. І. Зовнішньоекономічна діяльність. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 356 с.
2. Алієва-Барановська В.М., Дахно І.І. Міжнародний туризм. Навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2020. 344 с.
3. Божидарник Т.В. Міжнародний туризм : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 312 с.
4. Зовнішньоекономічна діяльність: навч. посіб. / Ю.Г. Козак, Є.В. Савельєв [та ін.]. 6-е вид., перероб. та доп./ ред. Ю.Г. Козак. Київ: ЦУЛ, 2019. 292 с.
5. Зінчук Т., Ковальчук О., Куцмус Н. Міжнародні економічні відносини та зовнішньоекономічна діяльність. Київ : ЦУЛ, 2017. 512 с.
6. Козловський Є.В. Правове регулювання туристичної діяльності. Київ : Центр учбової літератури, 2015. 295 с.
7. Міжнародний туризм: навчальний посібник для студентів спеціальності 8.14010301 «Туризмознавство» / Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника / укладачі В.С. Великочий, О.І. Дутчак, В.В. Шикеринець. Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г. М., 2015.-254 с.
8. Юрченко С.О. Міжнародний туризм: навчальний посібник для студентів спеціальності «Туризмознавство», «Міжнародні економічні відносини». Харків, ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2016. 328 с.

Додаткова:

1. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності : навч. посіб. / за ред. І. І. Дахна. Київ : ДП «Вид. дім «Персонал», 2011. 288 с.
2. Мальська М. П. Міжнародний туризм і сфера послуг: підручник Київ: Знання, 2008. 661 с.
3. Бестужева С. В. Міжнародна економічна діяльність України : навчальний посібник. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. 268 с.
4. Мальська М.П., Худо В.В. Туристичний бізнес: теорія та практика: підручник. 2-ге вид. перероб. та доп. К.: Центр учбової літератури, 2012. 368 с.
5. Дугієнко Н. О., Бондаренко А. Г. Тенденції розвитку туризму в Грузії (приклад для України). *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2020. № 2(25). С. 15-20. URL: http://www.easterneurope-ebm.in.ua/journal/25_2020/5.pdf. (Index Copernicus).
6. Дугієнко Н. О., Бріч А. І. The development trend of over tourism in the world. *Bulletin of Zaporizhzhia National University. Economic Sciences*. 2020. № 3(47). С. 80-83. URL: <https://doi.org/10.26661/2414-0287-2020-3-47-14>. (Index Copernicus).
7. Дугієнко Н. О., Кондрацька О. Е. Особливості стратегії сталого розвитку туризму в Україні. *Вісник Запорізького національного університету. Економічні науки*. 2019. № 1. С. 84-89. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vznu_eco_2019_1_15. (Index Copernicus).
8. Дугієнко Н. О., Гунчак А. Розвиток економічних складових туризму в Україні [Development of economic complex of the tourism industry in Ukraine]. *Вісник Запорізького національного університету. Економічні науки*. 2019. № 2. С. 78-82. URL: <http://visnykznu.org/issues/2019/2019-econ-2/16.pdf>. (Index Copernicus).

Інформаційні ресурси:

1. Сайт державної туристичної організації України. URL: <https://www.tourism.gov.ua>.
2. Офіційний сайт Міністерства культури і туризму України. URL: <https://www.mincult.gov.ua>.
3. Інформація про туристичні виставки в Україні. URL: <https://www.autoexpo.ua/ex/toursalon/>, www.uitt-kiev.com.
4. Офіційний сайт Всесвітньої туристичної організації. URL: <http://www.world-tourism.org>.

-
5. Законодавчі і нормативні акти України. URL: <http://www.uazakon.com>
 6. Світовий економічний форум. URL: <http://www.weforum.org>
 7. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

РЕГУЛЯЦІЇ І ПОЛІТИКИ КУРСУ²

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (змішана форма навчання) за погодженням із керівником курсу. Відпрацювання пропущених занять має бути регулярним за домовленістю з викладачем у години консультацій, щоб недопустити накопичення відпрацювань. За умови систематичних пропусків може бути застосована процедура повторного вивчення дисципліни (див. посилання на Положення у додатку до силабусу).

Політика щодо дедлайнів і перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика академічної доброчесності

Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т. ч. із використанням мобільних пристроїв). Кожний студент зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності. Письмові завдання з використанням часткових або повнотекстових запозичень з інших робіт без зазначення авторства – це *плагіат*. Використання будь-якої інформації (текст, фото, ілюстрації тощо) мають бути правильно процитовані з посиланням на автора! Якщо ви не впевнені, що таке плагіат, фабрикація, фальсифікація, порадьтеся з викладачем. До студентів, у роботах яких буде виявлено списування, плагіат чи інші прояви недоброчесної поведінки можуть бути застосовані різні дисциплінарні заходи (див. посилання на Кодекс академічної доброчесності ЗНУ в додатку до силабусу).

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, отримання довідкової інформації, під час он-лайн тестування тощо). Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо. Будь ласка, не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття. Під час виконання заходів контролю (контрольних робіт, іспитів) використання гаджетів заборонено. У разі порушення цієї заборони роботу буде анульовано без права перескладання.

Комунікація

Очікується, що студенти перевірятимуть інформацію на сторінці дисципліни в Moodle та реагуватимуть своєчасно. Всі робочі оголошення будуть розміщуватимуться в Moodle. Будь ласка, перевіряйте повідомлення вчасно.

² Тут зазначається все, що важливо для курсу: наприклад, умови допуску до лабораторій, реактивів тощо. Викладач сам вирішує, що треба знати студенту для успішного проходження курсу!

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2022-2023 рр.

ГРАФІК НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ 2022-2023 н. р. (посилання на сторінку сайту ЗНУ)

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ**: <https://tinyurl.com/ya6yuk4ad>. **Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти** (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до **Положення про організацію та методу проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ**: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається **Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ**: <https://tinyurl.com/y9rkmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються **Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ**: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється **Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті**: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються **Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ**: <https://tinyurl.com/ycufws9v>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: **Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ**: <https://tinyurl.com/yd6bqb9>; **Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ**: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога (061)228-15-84 (щоденно з 9 до 21).

ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ. Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції (Воронков В. В., 1 корп., 29 каб., тел. +38 (061) 289-14-18).

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ. **Наукова бібліотека**: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 17.00; субота з 09.00 до 15.00.

ЕЛЕКТРОННЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): <https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресами:

- для студентів ЗНУ - moodle.znu@gmail.com, Савченко Тетяна Володимирівна
- для студентів Інженерного інституту ЗНУ - alexvask54@gmail.com, Василенко Олексій Володимирович

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

Центр інтенсивного вивчення іноземних мов: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

Центр німецької мови, партнер Гете-інституту: <https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/oczn/nim>

Школа Конфуція (вивчення китайської мови): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>